

B. S.

"A short History of Educational Ideas",
S. J. Curtis, M. E. A. Boulwood, London
1954 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 1/1, 184

1956

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Notatki bibliograficzne

S. J. Curtis i M. E. A. Boulwood, *A short History of Educational Ideas*, London 1954, s. 516.

Książka składa się z 28 rozdziałów. Trzy pierwsze dotyczą Platona, Arystotelesa i Kwintyliana, dwa następne — średniowiecza — Augustyna i Tomasza. Z kolei autor omawia humanizm, a następnie szkolnictwo jezuickie. Dwa rozdziały poświęcono Komeńskiemu. Następnie charakteryzuje autor Locke'a i Rousseau'a. Kant i Wordsworth analizowani są w jednym rozdziale. Po charakterystyce Pestalozziego autor omawia łącznie Herbart, Froebła i Rosminiego. Dwa następne rozdziały poświęcone są pedagogom angielskim XIX wieku. W osobnym rozdziale przedstawiony jest Dewey. Rozdział ostatni charakteryzuje współczesność: autor analizuje twórczość Adamsa, Nunna, Clarke'a, Whiteheada.

Książka jest bardzo dobrze udokumentowana i może oddawać dobre usługi jako podręczny informator w zakresie dziejów myśli pedagogicznej. Jej zasadnicza koncepcja jest jednak zupełnie mylna. Autorowie nie traktują pedagogiki jako nauki, która rozwija się w dziejach; nie usiłują więc przedstawić dróg i osiągnięć w zakresie poznawania procesu wychowawczego. Mówią o poglądach pedagogicznych jako o „twórczych ideach“ częściowo przemijających, częściowo „bezczasowych i powszechnych“. Nie ukazując naukowego postępu nie wyjaśniają też związku „pedagogicznych idei“ z życiem. Charakterystycznym wyrazem stanowiska autorów jest cytowana entuzjastycznie teza Clarke'a, iż systemy pedagogiczne można podzielić na dwie zasadnicze i przeciwstawne grupy, a mianowicie w zależności od tego, czy przyjmują one, czy też odrzucają dogmat grzechu pierworodnego...

B. S.

W. W. Danilewskij, *Russkaja tiechniczeskaja literatura pierwoj czetwerti XVIII wieka*. Izd. Akad. Nauk ZSRR, 1954 s. 358.

Książka przynosi bardzo szczegółowe informacje o piśmiennictwie technicznym w Rosji w początkach wieku XVIII. Autor uwzględnia nie tylko książki, ale również i czasopisma, a także i druki ulotne, zwłaszcza rozporządzenia dotyczące techniki. W ten sposób przedstawiony obraz staje się bogaty i dobrze odzwierciedla stosunki zachodzące w życiu ówczesnym. Bardzo liczne ilustracje podnoszą dokumentarną wartość książki. Na końcu podana jest bibliografia (w układzie rocznym) publikacji technicznych z lat 1703—1725. Zawiera ona 203 pozycje. Książka zasługuje na szczególną recenzję. Znajomość tego studium powinna stać się czynnikiem mobilizującym naszych historyków techniki do podjęcia podobnej pracy: być może nie miałyby ona wiele materiału dla okresu pierwszej połowy wieku XVIII, ale jego druga połowa stanowi z pewnością teren bardzo bogaty a mało znany.

B. S.